

ARAPÇA FİLLERİN BABLARI (HARF SAYILARINA GÖRE FİLLERİN ÇEŞİTLERİ)

1) SÜLÂSÎ FİLLER (Üç Harfli fiiller): Kök hali üç harften oluşan fillere denir.

ÖRNEK CÜMLE	ÖZELLİĞİ	MEVZUNU (ÖRNEK FİİL)		VEZNİ (KALIP FİİLİ)		BAB NO
		MUZARİ	MAZİ	MUZARİ	MAZİ	
كَتَبَ عَلِيٌّ رِسَالَةً Ali bir mektup yazdı.	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur. Fillerin çoğunluğu birinci babdandır.	يَكْتُبُ YAZIYOR	كَتَبَ YAZDI	يَفْعَلُ FETH-U ZAMMUN	فَعَلَ FETH-U ZAMMUN	1.BAB
جَلَسَ عَلِيٌّ Ali oturdu.	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur.	يَجْلِسُ OTURUYOR	جَلَسَ OTURDU	يَفْعَلُ FETH-U KESRUN	فَعَلَ FETH-U KESRUN	2.BAB
فَتَحَ عَلِيٌّ أَبْوَابَ Ali kapıyı açtı.	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur.	يَفْتَحُ AÇIYOR	فَتَحَ AÇTI	يَفْعَلُ FETHATÂN	فَعَلَ FETHATÂN	3.BAB
عَلِمَ عَلِيٌّ الدَّرْسَ Ali dersi bildi.	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur.	يَعْلَمُ BİLİYOR	عَلِمَ BİLDİ	يَفْعَلُ KESR-U FETHUN	فَعَلَ KESR-U FETHUN	4.BAB
يَحْسُنُ الْجَوُّ فِي الرَّبِيعِ Baharda hava güzel oluyor.	Her zaman Lazım (geçişsiz) olur. Kalıcı sıfat ve ahlakla ilgili fiiller genellikle 5. babdandır.	يَحْسُنُ GÜZEL OLUYOR	حَسُنَ GÜZEL OLDU	يَفْعَلُ ZAMMU ZAMMUN	فَعَلَ ZAMMU ZAMMUN	5.BAB
حَسِبَ عَلِيٌّ الْوَلَدَ رَجُلًا Ali çocuğu adam sandı.	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur. Altıncı babdandır.	يَحْسِبُ HESAPLIYOR	حَسِبَ HESAPLADI	يَفْعَلُ KESRATÂN	فَعَلَ KESRATÂN	6.BAB

B) SÜLÂSÎ MEZİD FİLLER: Üç harften oluşan fiil köküne 1,2 VEYA 3 harf ilave edilmiş olan fillere "mezid (ilaveli) fiil" denir, 3 kısımdır.

1) SÜLÂSÎ MEZİD RUBAÎ FİLLER: Kök harflerine 1 (bir) harf ilave edilerek harf sayısı 4'e çıkarılan fiillerdir. 3 kalıbı vardır. Tüm mezid fiiller masdarlarına göre isimlendirilirler.

FİLİN CÜMLE İÇİNDE ÖRNEK KULLANIMI	MEVZUNU (ÖRNEK FİİLİ)			VEZNİ (KALIP FİİLİ)			BAB ADI
	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	
أَكْرَمْتُ الضَّيْفَ Misafire ikram ettim.	إِكْرَامٌ	يُكْرِمُ	أَكْرَمَ ikram etti	أَفْعَالٌ	يُفْعِلُ	أَفْعَلَ	1
Genellikle müteaddi (geçişli), bazen lazım (geçişsiz) olur.							
عَلَّمَ اللَّهُ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمُ Allah insana bilmediğini öğretti.	تَعْلِيمٌ	يُعَلِّمُ	عَلَّمَ öğretti	تَفْعِيلٌ	يُفَعِّلُ	فَعَّلَ	2
Fiil, fail veya mefulde "çokluk" ifade eder.							
قَاتَلَ الْمُجَاهِدُونَ الْعَدُوَّ Mücahitler düşmanla savaştı.	مُقَاتَلَةٌ	يُقَاتِلُ	قَاتَلَ savaştı	مُفَاعَلَةٌ	يُفَاعِلُ	فَاعَلَ	3
Genellikle iki kişi arasında ortaklık ifade eder.							

2) SÜLÂSÎ MEZİD HUMASÎ FİLLER: Kök harflerine 2 (iki) harf ilave edilerek harf sayısı 5'e çıkarılan fiillerdir. 5 kalıbı vardır.

FİLİN CÜMLE İÇİNDE ÖRNEK KULLANIMI	MEVZUNU (ÖRNEK FİİLİ)			VEZNİ (KALIP FİİLİ)			BAB ADI
	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	
انْكَسَرَ الرَّجُلُ Cam kırıldı.	انْكَسَارٌ	يَنْكَسِرُ	انْكَسَرَ kırıldı	انْفِعَالٌ	يَنْفَعِلُ	انْفَعَلَ	4
Dönüşlülük ifade eder. Daima Lazım (geçişsiz) gelir.							
اجْتَمَعَ التَّلَامِيذُ هُنَا Öğrenciler burada toplandı.	اجْتِمَاعٌ	يَجْتَمِعُ	اجْتَمَعَ toplandı	اِفْتِعَالٌ	يُفْتَعِلُ	اِفْتَعَلَ	5
Dönüşlülük ifade eder.							
احْمَرَّتْ أوراقُ الأشجارِ Ağaçların yaprakları kızardı.	احْمِرَارٌ	يَحْمِرُ	احْمَرَّتْ kızardı	اِفْعَالٌ	يُفْعَلُ	اِفْعَلَّ	6
Lazım (geçişsiz) fiillerin mübâlagası (renk ve ayıplar içindir)							
تَعَلَّمَ التَّلْمِيذُ الدَّرْسَ Öğrenci dersi öğrendi.	تَعَلُّمٌ	يَتَعَلَّمُ	تَعَلَّمَ öğrendi	تَفْعُلٌ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلَ	7
Azar azar elde etme manası ifade eder.							
تَبَاعَدَ عَلِيٌّ مِنْ هُنَا Ali burdan uzaklaştı.	تَبَاعُدٌ	يَتَبَاعَدُ	تَبَاعَدَ uzaklaştı	تَفَاعُلٌ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعَلَ	8
iki ve daha çok kişi arasında ortaklık ifade eder.							

3) SÜLÂSÎ MEZİD SUDASÎ FİLLER: Kök harflerine 3 (üç) harf ilave edilerek harf sayısı 6'e çıkarılan fiillerdir. 5 kalıbı vardır.

FİLİN CÜMLE İÇİNDE ÖRNEK KULLANIMI	MEVZUNU (ÖRNEK FİİLİ)			VEZNİ (KALIP FİİLİ)			BAB ADI
	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	
اسْتَغْفَرُ اللَّهَ Allah'tan af diliyorum.	اسْتِغْفَارٌ	يَسْتَغْفِرُ	اسْتَغْفَرَ istefâ etti	اسْتِفْعَالٌ	يَسْتَفْعِلُ	اسْتَفْعَلَ	9
Hakiki veya mecâzi mânada istek cümlelerinde veya bir hâlden, diğer bir hâle geçişi göstermekte kullanılır.							
اعْشَوْسَبَ الْأَرْضُ Yeryüzü yemyeşil oldu / çok yeşerdi	اعْشِيشَابٌ	يَعْشَوْسِبُ	اعْشَوْسَبَ	اِفْعِيْعَالٌ	يَفْعَوِعِلُ	اِفْعَوِعَلَ	10
Lâzım fiili mübâлага etmek ve önemini vurgulamak (tekit) için kullanılır.							
اجْلَوْدَ الْإِبِلُ Develer ziyede süratle yürüdü	اجْلَوْدٌ	يَجْلَوْدُ	اجْلَوْدَ	اِفْعَوِْوَالٌ	يَفْعَوِوُلُ	اِفْعَوِوَلَ	11
Lâzım fiili mübâлага etmek ve mecâzi bir anlamı da ifade edebilir							
احْمَارَتِ الْوَرْدَةُ فِي الْحَدِيقَةِ Bahçede gül pek çok kızardı	احْمِرَارٌ	يَحْمَرُّ	احْمَارَتِ	اِفْعِيْعَالٌ	يَفْعَعِلُ	اِفْعَعَلَ	12
Lâzım (geçişsiz) fiillerin mübâlagası Rengin alabileceği en şiddetli tonu aldığını veya bir kusurun olabilecek son noktasına ulaştığını bildirir.							

2) RUBAÎ FİLLER (Dört Harfli fiiller): Kök hali dört harften oluşan fillere denir.

A) RUBAÎ MÜCERRED FİLLER: Dört harften oluşan fiil köküne herhangi bir ilave yapılmamış olan fillere "mücerred (ilavesiz) fiil" denir.

FİLİN CÜMLE İÇİNDE ÖRNEK KULLANIMI	MEVZUNU (ÖRNEK FİİLİ)			VEZNİ (KALIP FİİLİ)			BAB ADI
	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	
دَخَرَ زَيْدٌ الْحَجَرَ Zeyd taşı yuvarladı	دَخْرَجَةٌ/دَحْرَجٌ	يُدْخِرُ	دَخَرَ yuvarladı	فَعْلَلَةٌ/فَعْلَلٌ	يُفْعَلِلُ	فَعْلَلَّ	13
Aynı anda hem fâil'iz, hem de meful, Tüm olayların zincir şeklinde gelişmesi nedeniyle her an, hem meful'uz hem de fâil'iz							